

ми, то і вказано буде на тій дисертації трохи спинитись.

Красов блиснув у тезах своєї докторської дисертації свіжими теоретичними поглядами на нову літературу. Він розвивав гадки, що реальна поезія є в першій ряді поезією нашої доби; роман і повість творять передовий рід поезії, який заспокоює потреби нашого духа; народність є необхідною умовою всякого великого поета; Шекспір показався в своїх драмах першовзором сучасного нам поета-генія; висшою з драм Шілера належить узнати його трилогію „Валенштайн“; „Фавст“ Гете і „Дон Жуан“ Байрона — се твори мистецького генія, які краще всіх виразили собою минуле; Байрон, як лірик, і Гете, як драматург, виявили собою ідеал новітнього поета, перший — ліричного, другий драматичного; із усіх геніїв-поетів, які з'явилися в добу Гете й Байрона, ніхто не мав такого могутнього впливу на сучасників і на розвиток літера-

тур в Європі, як Вальтер-Скот через свої романи.

Нам приходить ся вдоволитись — на жаль — тільки таким змістом дисертації, який знаний з переповідження архивного матеріалу Дашкевичем в „Словарь профессоръ университета св. Владимира (Київ, 1884). Та вже цей зміст сильно вражає нас незвичайною схожістю підчеркнених у ньому тверджень з першорядними проявами літературної творчости Куліша: з тим, що він, 24-літний молодик, передовсім забирається до писання таких поважних повістей, як „Михайло Чарнишенко“, або „Чорна Рада“; з тим, що він у тій своїй повісте писательській творчости взорується на Вальтер-Скоті; з тим вкінці, що згодом його улюбленими письменниками стають Шекспір і Байрон, котрих завзято перекладає на українське. Це все, хоч і як замітне, осталося би тільки поверховним поміченням, коли би не далось його поглибити декуди, от хоч би в дослідженню відношення Кулішевої поетичної творчости до поезії Байрона, котрої не можна поняти як слід без пізнання її філософічної